

פסקי נדה

מהגרי"ז גוסטמאן זצ"ל

א. שאלה: אשה שנסתפקה מתי התחילה לראות, אם קודם שקיעה או אחר שקיעה וכגון שעשתה צריכה ביום ושוב עשתה צריכה אחר שקיעה ואז מצאה דם וחששה שאולי בא האורה מקודם דהיינו ביום, מתי נעשה נדה.

תשובה: דאזלינן בחר הזמן המאוחר, דדיין שעתא מה"ת, וגם יש לה חוקת טהרה ולכן אמרינן שראתה אחר שקיעה עכת"ד. (עי' שו"ע סי' קפ"ד ס"ד ובש"ך ס"ק י"ד).

ב. שאלה: אם בדקה האשה ומצאה נקודה אדמומית בצד העד והיא אמרה שהרגישה כאב כשהוציאה העד במקום זה אבל בשאר חורין וסדקין לא הרגישה כאב כלל, אם יש לתלות הדם מאיזה מכה או לא.

תשובה: דבכאב קצת אין לתלות במכה, דבכל הנשים יש קצת כאב כשמוציאות העד, ורק אם יש כאב חזק שמרגישה שבאה לה מחמת שהוכה מכבר באותו מקום יכולה לתלות במכה עכת"ד.

ג. שאלה: אשה לבשה בגד התחתון אחר תשמיש בלילה, והיה צבוע "פינק" (PINK) ורחוץ מכבר, ובבקר מצאה ה' או ו' כתמים בהבגד בהרבה מקומות וקצת מהם היו יותר מכגריס, והמראה היה כמראה דם אבל לא היו הכתמים בהבגד כנגד אותו מקום רק במקום הבגד שהיה כנגד גופה. אם יכול לתלות דמראות אלו הם מזרע הבעל א"ד אין לתלות בזה דא"א שזרע יהיה כמראה זה. תשובה: דודאי יש לתלות בזרע הבעל, דבגד כזה שמראהו "פינק" והוא "ניילון" (NYLON) מצטרף עם הזרע ועושה מראה שדומה לדם, דהבגד נותן מהמראה שלו ולכן היה מראה כזה והיא תלייה טובה עכת"ד.

ד. שאלה: מה הדין במראה זהב או שעווה שנמצא בג' ימים ראשונים של ז' נקיים, אי יש חומרא בהם בימים אלו יותר משאר ימים או לא (ועי' בפת"ת סי' קפ"ח סק"ב בענין מראות אלו). תשובה: דאין חומרא כלל בהם, דמאחר שהן מראות כשרות (כמ"ש בשו"ע סי' קפ"ח ס"א) לכן אין נ"מ בין בג' ימים הראשונים או שאר הימים עכת"ד.

ה. שאלה: לענין מראות, אם יש חומרא בג' ימים הראשונים יותר משאר ימים או לא. תשובה: דיש חומרא במראה שנוטה קצת לאדמימות וכדומה אבל בשאר מראות כשרות אין חילוק וכמס"ל עכת"ד.

ו. שאלה: אשה שראתה דם למשל בג' תמוז וראתה עוד בג' אב ושוב ראתה בר"ח אלול עד ד' אלול וממילא נכלל ג' אלול בימי ראייתה, אם יש לה וסת קבוע לג' בחדש או לא. תשובה: יש לה וסת קבוע לג' בחדש וצריכה נמי לחוש לר"ח הבא לוסת שאינה קבוע משום הראיה דר"ח אלול. וזהו כפסק החו"ד בשם הראב"ד וק"ל כוותיהו. ואינה צריכה לחוש לוסת הפלגה עכת"ד.

ז. שאלה: כתב המחבר בסי' ק"צ ס"א דאם הרגישה שנפתח מקורה להוציא דם ובדקה ולא מצאה כלום יש מי שאומר שהיא טמאה. וכתב הסד"ט (סוף סק"ד ד"ה ודע) דמבואר דאלו מצאה

שום מראה טהורה יכולה לתלות הרגשתה בזה, אבל עדיין יש לספק עד איזה זמן יכולה לתלות. תשובה: פסק הערוה"ש (ס"ח) דתלינן עד מעת לעת, וכן נוהגין עכ"ד.

ח. שאלה: אשה שמסופקת תמיד אם יש לה הרגשות או דבאות מחמת "נערווין", ואינה יודעת מה לעשות כדי להבחין אם הן הרגשות או לא, ודואגת ע"ז תמיד ואין לה מנוחת הנפש, מה תקנתא יש לההיא איתתא.

תשובה: דדבר זה מצוי קצת באיזה נשים, וקודם כל צריכה להגיד איך הרגישה כשהיתה לה הוסת הראשונה בימי נערוותה, וע"י זה נקל מאוד להבחין עכשיו מהי ההרגשה אצלה.

אולם אם אינה זוכרת, אז צריכה להשים לב עכשיו בשעה שבא האורח ותגיד לנו מה היא מרגשת, ואף בזמן טהרתה צריכה לדקדק מאד מה היא מרגשת בתוך גופה.

אמנם אם עשתה כן ולא הועילה לה, אז צריכה להתנהג לאידך גיסא ולשכוח הכל ואל תדאג יותר בענין זה, ולא תעשה שום בדיקה, ואם יש לה איזה הרגשה בגופה אל תדקדק עליה כלל, ואם היא תעשה כן הכל יהא בסדר ואולי בתוך חצי שנה בערך יכולים להבחין בזמן וסתה ההרגשה האמיתית שלה עכ"ד.

ט. שאלה: כתב הרמ"א בסי' קצ"ו ס"י דבג' ימים הראשונים של ז' נקיים אין תולין כתמים להקל כמו שתולין בשאר ימים. מה הדין אם יודעים כמעט בברירות שדם שנמצא לא בא ממנה וכגון שקנחה אף התינוק שהיה בו דם והשליכה הנייר בבה"כ ואח"כ מצאה נייר עם דם בבה"כ ונסתפקה קצת דאפשר שהדם בא ממנה אבל היא כמעט ברור לה שהיה מהתינוק ולא ירד הנייר בבה"כ, אם דבר כזה נכלל ג"כ בתלייה ואין תולין או הו"ל בכלל ידיעה וטהורה.

תשובה: דדבר כזה הו"ל בכלל ידיעה ולא תלייה דהא כמעט ברור שבא מהתינוק, וכל כה"ג ודאי תולין להקל אף בג' ימים הראשונים עכ"ד.

י. שאלה: מעשה באשה שבדקה עצמה כדרכה אבל כשהוציאה העד מגופה נמצא שחלק מהמראה היה על אצבעה, וראתה על אצבעה נקודה שחורה או בריון אבל לא נראה לה שהיה דם, ושוב נפל נקודה זו ונעלם ממנה, אם יש לחוש בזה שהיא טמאה או לא.

תשובה: שהיא טהורה אע"פ שהיתה הנקודה שחורה, שהרי לא נראה לה כדם ועוד דאצבעה לא היתה בדוק אצלה ואפשר שנקודות כאלו היו על ידיה מקודם הבדיקה, ולכן אין כאן חשש והיא טהורה עכ"ד.

פסקי נדה

מוהג"ר משה פיינשטיין זצ"ל

- א. מותר לעשות בדיקה בעד של שאר מינים כגון רייאן (RAYON) ניילון (NYLON) ופוליאסטר (POLYESTER) וכדומה ובלבד שיהא לבן ואין כאן הרבה נקבים בו עכת"ד. (שבט תשל"ד)
- ב. אחד שאל אי קיי"ל כהראב"ד הובא בחי' רע"א (סי' ק"צ ס"ה) דכתם שחור טמא אף פחות מכגריס, והשיב דאין השאלה נוגע למעשה, דלא ראה מעולם כתם שחור שהיה מסתפק בו שהוא דם עכת"ד. (חשון תשל"ה)
- ג. אחד שאל במה שכתב הרמ"א (סי' קצ"ה ס"ה) בספסל ארוך דאם אדם אחר מפסיק ביניהם מותר, וכתב הב"י בשם האגודה דגם תיבה מהני אבל הרמ"א לא הביאו, איך קיי"ל בזה. והשיב דתיבה ודאי מהני ג"כ, עכת"ד. (שם)
- ד. בענין המחלוקת הש"ך (סי' קפ"ט סק"ט) והכו"פ (הובא בפת"ת סק"ג) בוסת הדילוג למפרע שהש"ך מחמיר והכו"פ הקשה דזה מנוגד להטבע, אמר שצריך להחמיר כהש"ך עכת"ד. (שם)
- ה. בענין הרחקות באשתו נדה, אם מותר לכל אחד מהם לאחוז ביד אחת של הקטן כגון הוא ביד ימין והיא בשמאל, וללכת כזה כנהוג או אפשר דהקטן מחבר אותם ואסור.
- ו. והשיב דקטן שהוא גדול קצת מותר אבל קטן ביותר אסור, והסברא לחלק הוא בחי נושא את עצמו וכמ"ש בפת"ת (סי' קצ"ה סק"ג) דקטן ביותר אינו עושה כלום ואסור עכת"ד. (אב תשל"ה)
- ז. אשה מותרת לעשות הפסק טהרה עד ח' מינוט (דקות) אחר השקיעה (כסלו תשל"ט)
- ח. אשה שנסתפקה מתי עשתה ההפסק טהרה, וספיקתה מתחלת מחמש מינוט קודם שקיעה עד חצי שעה אחר שקיעה.
- ט. והשיב דלא מהני דבעינן שהיא יודעת בודאי מתי עשתה ההפסק טהרה עכת"ד. (שם)

פסקי נדה

מהג"ר יעקב קמנצקי זצ"ל

- א. מהני הבני הבית להיכר כמ"ש הברכ"י סי' קצ"ה ס"ג, עכת"ד. (סיון תשל"ד)
- ב. לא מהני הבני בית להיכר בהא דסעיף י' דאסורה למזוג הכוס בפניו או להניחו לפניו על השלחן ביד ימין, דשאני התם בסעיף ג' דהאיסור הוא שלא יאכל עמה ביחד והיכא שבני הבית שם אינם ביחד, משא"כ בס"י דיש טעם אחר ולא מהני הבני בית עכת"ד. (שם)
- ג. הדין שכתוב בשו"ע סי' קפ"ט סעיף ל"ג במינקת שכל כ"ד חודש אינה קובעת וסת אינו נוהג היום וקובעת וסת כיון שהרבה נשים רואות מקודם. אמנם הדין שכתוב שם דמעוברת רק לאחר ג' חדשים מסולקת דמים נוהג היום, דהרבה נשים רואות אף בתוך ג' חדשים וע"כ רק לאחר ג' חדשים היא בכלל מסולקת דמים ולא מקודם עכת"ד. (שם)
- ד. אשה שאינה יכולה לשבת באמבטי יכולה לעמוד ולרחוץ במקלחת להכין עצמה לטבילה, ובלבד שרוחצת היטב מכל דבר מיאוס וכו' עכת"ד. (שם)
- ה. במה שהתיר בפת"ת סי' קפ"ד ס"ק כ"ב לטבול כדי להתיר חיבוק ונישוק ולא ביאה, אמר דמן הסתם אין לחוש לזרע לבטלה ומותרת לשאר קריבות, אבל אם יודע שיהא זרל"ב לא, עכת"ד. (שם)
- ו. לענין טיול עם אשתו נדה וכגון בש"ק, אמר דהכל תלוי בהתכלית והסיבה, דאם עצם ההילוך הוא התכלית אז הוי בכלל טיול ואסור, אבל אם הולכים ביחד לבקר או בשביל האויר, אין זה בכלל טיול ומותר עכת"ד. (טבת תשל"ו)
- ז. אסור לשחק עם אשתו נדה במה שקורין "שח" או ש'אס (CHESS) או ש'אקארס (CHECKERS) דהו"ל בכלל טיול שאסר הרמ"א בס"י קצ"ה ס"ה, ובלא"ה תנן דלא ירבה שיחה עם האשה, ובאשתו נדה אמרו עכת"ד. (תמוז תשל"ח)
- ח. אסור לקרוא בספר אחד עם אשתו נדה (וכגון אם מונח לפנייהם על השלחן), וראיה לזה מהא דתנן בב"מ כ"ט: דאם מצא אבידה דלא יקרא אחר עמו ופרש"י לפי שזה מושך אצלו וזה מושך אצלו ונקרע, עכ"ל. וש"מ שיש התקרבות בזה וע"כ אסור עכת"ד. (שם)
- ט. ועוד אמר בהא דהנ"ל, דאפילו אם רק האיש אוחד הספר והיא קוראת עמו, אסור דהו"ל דרך חיבה, דאם אחד אוחד דבר וקורא בו אין דרך ארץ לאיש אחר לבוא ולקרוא עמו, וא"כ אם אשתו עושה כן הוי דרך חבה עכת"ד. (שם)
- י. הנה כתוב בספרו אמת ליעקב על שו"ע יו"ד סי' קצ"ה ס"ג בהג"ה אות 83 וז"ל הדבר המפסיק צריך להיות גבוה קצת, והיינו כטפח וכו', עכ"ל. ופסק זה נתקבל ממני ונשאל מרן בזה בסיון תשל"ד. אולם שוב שאלתי את מרן בזה בחשון תשל"ח והשיב דאין כאן שיעור של טפח ממש לזה אלא דבעינן דבר שיהא ניכר להם, ובגמרא סוכה ה. איתא דאין פנים פחות מטפח, וש"מ דלדבר הניכר בעינן שיעור טפח, ובחצי טפח למשל אינו ניכר, ובודאי עט או מעטפה לא מהני לזה עכת"ד. ויוצא מזה דדעת מרן הוא דלאו דוקא טפח ממש, אלא קרוב לטפח ג"כ מהני ובלבד שיהא ניכר להם.

פסקי נדה

מהג"ר חיים פינחס שיינברג זצ"ל

- א. אם אשה נסתפקה מתי הפסיקה בטהרה וספיקתה הוי מתחלת ה' מינוט קודם שקיעה עד חצי שעה אחר שקיעה, אמר דמחמירין בזה כיון שיש לה חזקת טומאה עכת"ד. (ניסן תשל"ט)
- ב. לענין כמה זמן אחר שקיעה יכולה להפסיק בטהרה, אמר דיש חילוק בדבר, דאם אינה זבה גמורה אלא דעושה ד' נקיים משום חומרא דר' זירא, אז יש להקל עד י"ג וחצי מינוט קודם צאה"כ, ואם צאה"כ למשל הוא כ"ג וחצי מינוט אחר שקיעה, אז תוכל להפסיק בטהרה עד 10 מינוט אחר שקיעה.
- ג. אולם אי היא זבה גמורה והיינו שראתה עשרה ימים רצופים (שאינו שכיח בזמנינו) אז לא תפסוק בטהרה אחר התחלת שקיעה, דבמידי דאורייתא כתב המ"ב סי' רס"א דמחמירין מתחלת שקיעה עכת"ד. (אייר תשמ"ב)
- ד. אם נמצא דם במים של בית הכסא, אמר שכבר האריכו האחרונים בנמצא דם על דבר שמקבל טומאה שעומד על דבר שאינו מקבל טומאה, ולמעשה צריך לחקור ולדרוש מאין בא הדם, כגון אם היא מעוברת או אפשר ממכה, ואם אינו ידוע או מן הסתם, צריך להחמיר עכת"ד. (אייר תשמ"א)
- ה. עד היכן צריכה האשה לחתוך צפרניה לטבילה, אמר דכנגד הבשר מספיק ויכול לראות מעבר השני עכת"ד. (ניסן תשמ"ב).
- ו. איש ואשתו נדה שאוכלים ביחד בלא שלחן וכגון שיושבים על שני כסאות, אינם צריכים היכר ביניהם, דבלא שלחן אין כאן חיבור ביניהם עכת"ד. (שם)
- ז. כמה זמן אחר שקיעה צריכה להחזיק המוך דחוק בגופה והשיב דעד זמן היותר מוקדם לצאה"כ (כיון דכל הענין הוא רק חומרא) ופחות מכ"ה (25) מינוט סגי, ועי' בס' בנין ציון בענין הזמנים, עכת"ד. (אייר תשמ"ב)
- ח. בענין מ"ש הרמ"א סי' קצ"ג דבביאה ראשונה אם לא ראתה דם ולא גמר ביאתו יש להקל עכ"ד. אמר דגמר ביאה בזה הוא רוב אבר ולא כולו עכ"ד. (ניסן תדש"מ)
- ט. אם נייר דינו שאינו מקבל טומאה, האם מותר להניח "פדס" (PADS) בכל ז' נקיים כדי להציל מכתמים. והשיב שלא לעשות כן מאחר דאפשר דארגשה ולא אדעתה עכת"ד. (ניסן תשמ"ו)
- י. בענין הבגדים שראוי לאשה נדה לייחד לימי נדותה כמ"ש בשו"ע (סי' קצ"ה ס"ח) אמר דאין המנהג לייחד בגדים אלו בזמן הזה עכת"ד. (ניסן תשמ"ח)
- יא. אם אשתו בזמן נדותה ישינה לפעמים על "סופה" (SOFA) וכדומה בלא קביעות, אם מותר לבעלה ג"כ לישן עליה כשהיא נדה דאפשר דנחשב כמטה שלה. והשיב דמותר, דמאחר שאין קביעות בזה אין זה נחשב מטתה עכת"ד. (אדר א' תשמ"ט)

יא. אין חיוב על הבעל לפקוד את אשתו כשהיא הולכת לדרך, והטעם דרק כשהוא הולך היא משתוקקת עליו וע"כ חייב לפקדה משא"כ כשהיא הולכת דעתה על הדרך ואינה משתוקקת עליו עכת"ד. (שם)

יב. אם ניכר שיש דם על בגד צבוע, אם חשוב כתם לאסור או לא. והשיב דלא גזרו על בגד צבוע אף שניכר שהוא דם ומותרת. ועי' בס' לחם ושמלה עכת"ד. (ניסן תש"נ)

יג. אם אשתו נדה, מותרים לאחוז בבנם ביחד כשמוליכים אותו לחופה עכת"ד. (מנחם אב תשנ"א)

פסקי נדה

מוהג"ר משה ביק זצ"ל

- א. לכתחלה צריכה לעשות ההפסק טהרה קודם שקיעה אבל בדיעבד יכולה לעשותו עד עשר (10) מינוט אחר שקיעה עכת"ד. (אייר תשל"ה)
- ב. אסור לקרוא מספר אחד עם אשתו נדה דיש חשש התקרבות (ונגיעה) וראיה ממוצא ספר שמוחר לאחד לקרוא בו ולא שנים (ב"מ כ"ט:) משום שמא יקרע עכת"ד. (תמוז תשל"ח)
- ג. אחד שאל אם יש לו קביעות של לימוד עם אשתו ומשתמשים בשני ספרים, אם צריך היכר כשלומדים ביחד כשהיא נדה, דלכאוי' יש להצריכו משום הטעם של חיבה, והשיב שאין צריך כיון שלא אמרו הפוסקים שצריך.
- ו. ואמר לו השואל, דאפשר דבימיהם לא למדו עם נשותיהם ביחד וע"כ אין ראייה מהשמטת הפוסקים דבר זה. אולם השיב בתקיפות דהפוסקים דיברו ברוח הקודש! עכת"ד. (שם)
- ד. בענין הוסת של התרומת הדשן שהובא בשו"ע סי' קפ"ו ס"ג, מה הדין אם אינה רואה פחות מל"ב ימים למשל דקובעת וסת לזה, אם צריכה לחוש בזה לענין עונה בינוני. והשיב דצריכה לחוש לעונה בינוני כיון שהוא בא מקודם הל"ב יום עכת"ד. (כסלו תשל"ט)
- ה. לענין הרגשות בזמה"ז שהנשים אומרות שמרגישות דבר מה בפנים, אם צריכות בדיקה. והשיב דבא זה מחמת ה"נערוואן" (NERVES) ואין צריך בדיקה עכת"ד. (שם)
- ו. לענין מטה מיוחדת בהרחקה באשתו נדה אמר דמטה מיוחדת היא דוקא בביתו דהמטה היא שלה משא"כ אצל קרובו או חבירו דלא נעשית שלהם ואין כאן מטה מיוחדת לה, וע"כ הוא מותר לישוב או לישן עליה עכת"ד. (שם)
- ז. מותר לשלוח לאשתו נדה פרחים ומתנות עכת"ד. (חשון תש"מ)
- ח. "אקני פימפעל" (ACNE PIMPLE) אינה חציצה בטבילה, וא"צ לחתך הבשר וא"צ להשתמש בסטים (STEAM) עכת"ד. (אייר תשל"ה)

פסקי נדה

מהג"ר יחזקאל ראטה זצ"ל

א. אשה שכבר טבלה במקוה ואח"כ מצאה איזה חזותא על בשרה שאין בו ממש אבל היא מקפדת עליו, אם צריכה לחזור ולטבול. ומה הדין בזה אם מצאה אחר שבאה לביתה או אם מצאה אחר שלנתה עם בעלה.

והשיב דכיון שהיא מקפדת צריכה לחזור ולטבול, ואף כשמצאה אחר שבאה לביתה צריכה לחזור ולטבול. אך אם מצאה אחר שכבר לנתה עם בעלה א"צ לחזור ולטבול עכת"ד. (ג' שבט תשמ"ב)

ב. בהרגשת זיבת דבר לח שצריכה בדיקה, עד איזה זמן יכולה לבדוק כדי לתלות ההרגשה בהמראה הטהור שעל הבדיקה, דבערוה"ש סי' ק"צ ס"ח כתב דתלינן עד מעת לעת עכ"ד.

והשיב דמעל"ע לא מסתבר דיש להקל כ"כ, אלא לכתחלה תבדוק בקרוב יותר לזמן ההרגשה, ואפילו ג' וד' שעות שפיר דמי עכת"ד.

ועוד שאלתי במעשה שהיה שהאשה הרגישה דבר לח בערך שעה ג' אחר צהרים (3:00 P.M.) והיא היתה חוץ לבית ואח"כ מחמת טרדות הבית שכחה לעשות הבדיקה ולא נזכרה עד בערך שעה י"א בלילה (11:00 P.M.) ואז בדקה, האם בדיקה זו מועלת או לא. והשיב דמועלת לה עכת"ד. (ח' שבט תשמ"ב)

ג. בענין החזקה דג' פעמים שכתבו הפוסקים שיכולה להחזיק את עצמה דאם מרגישה שתוכל לתלות ולא תצטרך לבדוק, מה צריכה לעשות בזה.

והשיב דתבדוק עצמה ג' פעמים בחודש אחד ומהני לה לשנה עכת"ד. (שם)

ד. אשה שצריכה לבדוק והשתינה קודם שבדקה עצמה, אם מועילה לה הבדיקה אחר ההשתנה או לא. (ועיי' בס' הלכות נדה להגרש"ד איידער זצ"ל ח"א בתשובות של מרן הגר"מ פיינשטיין זצ"ל סי' י' שכתב וז"ל וכיון שהשתינה הא"א שוב לבדוק גופה ואין לטהרה כשמחוייבת בדיקה, עכ"ל. הרי דדעת מרן זצ"ל דלא מהני הבדיקה אחר ההשתנה).

והשיב דכבר דיברו בזה הפוסקים הקודמים ובאמת שאלה זו נוגע גם להשתנה ביום הוסת, ולמעשה מועלת, והטעם דסמכינן להקל הוא משום דדרך לדם להיות לאיזה שעות (בזמן הוסת) ולא רק טיפות בעלמא ותו לא. וגם יש לה חזקת טהרה לבעלה, ולכן יש ראייה מהבדיקה אפילו אחר ההשתנה עכת"ד. (שם).

פסקי נדה

מהגדר טוביה גולדשטיין זצ"ל

א. יכולה האשה לעשות הפסק טהרה עד עשרה (10) מינוט אחר השקיעה ובדיעבד בשעת הרחק גדול עד י"ז (17) מינוט, דבס' גשר החיים הוכיח מרבי יהודה ורבי נחמיה ששקיעה היא י"ז מינוט אחר השקיעה שלנו עכת"ד. (כסלו תשל"ב ומנחם אב תשל"ז)

ב. אם אחד הולך עם אשתו נדה במכונית (קאר) וכיוצא בו, אם צריך לעשות היכר ביניהם כדי שלא יגעו זב"ז או שלא ישכחו.

והשיב דהעצה היותר נכונה בזה הוא שאשתו תשב באחורי הקאר אבל אין זה למעשה כ"כ, והיא תתבייש בשביל זה, וגם פעמים שאין העם יודעים הסיבה לזה וחושבים שיש קטטה ביניהם. ולכן העצה הטובה במצב הזה הוא להשים איזה דבר להיכר ביניהם כדי שלא יגעו זב"ז וגם כדי שלא ירגיש בנענועיה עכת"ד. (אדר א' תשל"ו ומנחם אב תשל"ז)

ג. נחלקו החור"ד והגר"ש קלוגר זצ"ל אם תמיד רואה האשה יותר מל' יום אם צריכה לחוש לעונה בינוני, דהחור"ד מחמיר דצריכה והגר"ש ס"ל דא"צ. ואמר דיש להקל כהגר"ש עכת"ד. (אדר א' תשל"ו)

ד. ענין מינקת בזמה"ז שנשתנה הטבע לגמרי ורובא דרובא של הנשים מניקות רואות דם ווסתן חוזר לגמרי אחר שמונה שבועות, ולמעשה דינה כדין סתם אשה ולא כמינקת דימי חז"ל וצריכה לחוש לעונה בינוני ג"כ עכת"ד. (שם)

ה. אם מותרת לרחוץ עצמה ביום הוסת או בז' נקיים באמבטי או במקלחת. והשיב דיש בזה חומרת הב"ח ולכן באמבטי לא אבל מותרת במקלחת אף בחמין כדרכה, עכת"ד. (שם)

ו. אשה אסורה לצאת בש"ק חוץ לעירוב אם הכניסה מוך דחוק בגופה עכת"ד. (שם)

ז. בג' ימים הראשונים של וסתה שרואה הרבה דם מותרת להשים הפד במקומות שנופל שם הדם ולצאת בזה בש"ק חוץ להעירוב, דבזה יש צערא דגופא, אבל אח"כ אסורה דאז חשיב רק אצולי טינוף עכת"ד. (שם)

ח. כתב המחבר ביו"ד סי' קצ"ח סכ"ד שאין לאכול בשר ביום לכתן לבית הטבילה, וכתב הט"ז ס"ק כ"ה דבשבת ויו"ט המנהג שאוכלים בשר עכ"ד. אמר דאין חילוק בין בשר לבשר דכל בשר אסור. ועוד אמר דה"ה בפורים מותרת לאכול בשר דכתב הרמב"ם (פ"ב ממגילה הט"ו) דבסעודת פורים יאכל בשר וכו', עכ"ד. וגם כן היו באותו הנס ושוות לאנשים בכל הדינים של פורים, וע"כ גם הנשים צריכות לאכול בשר עכת"ד. (מנחם אב תשל"ו)

ט. מותר לטייל עם אשתו נדה וכגון בש"ק, דמ"ש הרמ"א בס"י קצ"ה ס"ה לאסור הוא רק בעגלה ולא בהילוך עכת"ד. (מנחם אב תשל"ז)

י. כתב בשו"ע סי' קצ"ו ס"ד שצריכה לבדוק ביום ראשון ויום שביעי של ז' נקיים. מה הדין

אם בדקה רק ביום ב' ויום ד' או ביום א' ויום ה' או אפילו ביום ב' ויום ה', אי מהני בדיעבד או לא דנחלקו הפוסקים בזה.

והשיב דיש להקל בדיעבד בכל הנ"ל עכת"ד. (סיון תשל"ח)

יא. אשה עשתה הפסק טהרה אבל נסתפקה מתי עשתה אותו, והספק הוא מחמש מינוט קודם שקיעה עד חצי שעה אחר שקיעה, מה הדין בזה.

והשיב דאם היא זבה גמורה הוי ספק מה"ת ולחומרא אבל אם היא רק נדה ולא זבה יש להקל עכת"ד. (תשרי תשל"ט)

יב. אם יכול לקרוא מספר אחד עם אשתו נדה. והשיב שלא נכון לעשות כן דיש התקרבות בזה ע"י הקריאה ביחד עכת"ד. (שם)

יג. מותרת האשה לטבול אע"פ שאינה יכולה לשמש עם בעלה וכגון אחר לידה, אבל צריך האיש לזוהר שלא יבוא לקרי ושכבת זל"ב.

ועוד אמר שבאירופא היו שתי הנהגות בזה, דיש שהיו מחמירים ולא טבלה האשה שנה או שנתיים אחר הלידה, ויש שטבלה האשה אלא שלא שימשו, דאצלם היה קשה הדבר שתשאר טמאה בלא טבילה עכת"ד. (מנחם אב תשל"ט)

יד. לענין מה שנחלקו הפוסקים אם וסת קטן עוקר וסת גדול, וכגון אם ראתה אחר כ"ח ימים ושוב ראתה אחר כ"ב ימים אם נעקר הכ"ח או לא.

והשיב דנעקר ואינה חוששת רק לכ"ב, והיינו אם לא קבעה כ"ח דאל"כ צריכה ג' פעמים לעוקרו. אולם אם ראתה אחר כ"ח ושוב ראתה אחר כ"ה אז אין כ"ח נעקר, דאמרינן דהקדימה הראיה של כ"ח וניתוסף לה דמים, ואין לנו ראיה שנעקר הזמן של כ"ח. והשיעור לזה הוא ג' ימים, דאם יש הפסק בין הוסתות רק ג' ימים אין כאן עקירה אבל יותר מזה יש עקירה עכת"ד. (שם)

טו. בענין היכר באכילה עם אשתו נדה אמר דצריך היכר בכל אכילה ולאו דוקא באוכל פת עכת"ד. (אדר תש"מ)

טז. כתב הרמ"א ביו"ד סי' ר"א סעיף ע"ה שנהגו לאסור לרחוץ אחר טבילה במקוה, אמנם ביום מחרת מותר עכת"ד. (שם)

יז. מה דאיתא במשנה ובשו"ע סי' קפ"ט סכ"ח דזקנה מסולקת דמים, הוא בגיל חמישים שנה עכת"ד. (שם)

יח. מהו השיעור של הרחקת המטות באשתו נדה.

והשיב דהשיעור הוא הושטת היד, כדי שלא יוכל להגיע ידו למטתה עכת"ד. (פסח תשד"מ)

יט. אשה שיש לה וסת בלילה, מתי תבדוק הבדיקה השניה, קודם השינה או כשקמה ממטתה בבוקר.

והשיב דתלוי אם הלילה ארוכה או קצרה, דאם הלילה ארוכה כלילי החורף ובדקה בתחלה

בשעה ר' בלילה (6:00) וכדומה, אז תוכל לבדוק הבדיקה השניה קודם שינה וכגון בשעה י"ב
(12:00) וכדומה. אך אם הלילה קצרה כלילי הקיץ ואין בין בדיקה לבדיקה זמן ארוך, דהיינו פחות
מג'ד' שעות, אז תבדוק הבדיקה השניה בבקר עכ"ד. (שם)

פסקי נדה

מהג"ר יוסף שלום אלישיב זצ"ל

א. אחד הביא להרב זצ"ל מראה של בדיקה והכשיר, ושוב אמר המביא שחכם כבר טימא אותו מראה, אם יש בזה משום חכם שאסר.

והשיב דכשר ואין כאן שאלה על המראה עכת"ד. (מנחם אב תשנ"ו)

ב. אשה זקנה שלוקחת איזה תרופה (מידי דרפואה) שיכולה לגרום דם מאותו מקום, אם היא חשובה נדה או אפשר שיש לה תליה ומותרת לבעלה.

והשיב דאפילו אם היא בת ק' (100) שנה היא נדה, דיכול לגרום דם מן המקור עכת"ד. (וכן אמר לי הג"ר חיים פינחס שיינברג זצ"ל שהיא נדה אם בא הדם מאותו מקום עכת"ד). (ניסן תשס"ה)

פסקי נדה

מהג"ר שלמה זלמן אויערבאך זצ"ל

א. אשה שיש לה וסת בלילה מתי תעשה בדיקה שניה, קודם שינה או בבקר.

והשיב דבדיקה אחת סגי עכת"ד. (אלול תשמ"ט)

ב. אם מותרת לעשות הפסק טהרה אחר שקיעה או לא.

והשיב דאין לעשותו כלל אחר שקיעה שהוא ממש ביה"ש להגאונים (שכן עיקר השיטה בארץ ישראל) ואין כאן ס"ס.

ועוד דיש להחמיר שלא לעשותו לכתחלה ב' מינוט או ג' קודם השקיעה. וכן לענין ברית מילה, דאם נולד הבן ב' או ג' מינוט קודם שקיעה מלין אותו ביום מחרת בשבוע הבא עכת"ד (שם).

פסקי נדה

מהג"ר משה שטיערן זצ"ל בעהמ"ס שו"ת באר משה

- א. אם הנייר שמשתמשים בו בקינוח בה"כ חשוב אינו בדוק לענין כתמים.
והשיב דחשוב אינו בדוק, אבל דוקא דבר ששייך לנייר כגון נקודות וכדומה עכת"ד. (ניסן תשל"ט)
- ב. איתא בגמרא נדה י"ב. ובפוסקים לענין בדיקה - שיעור וסת - והוא לענין מצא דם סמוך לתשיש וסמוך להטלת מי רגליה (עי' בפת"ת סי' קפ"ג סק"א) כמה זמן הוא למעשה.
והשיב דבפשוטו הוא כדי שיעור בדיקה (גלייך) והוא בערך חצי מינוט עכת"ד. (אדר א' תשמ"ט)

פסקי נדה

מחג"ר ראובן פיינשטיין שליט"א

א. מה היה דעתו של אביך מרן זצ"ל בענין רחיצה קודם ההפסק טהרה, אם צריכה להמתין איזה זמן קודם שתעשה ההפס"ט.

והשיב דאביו ס"ל שתמתין איזה מינוטין כדי שהגוף יפעול כמקודם, ליתן לחותו וכו', וגם בשביל שייבשו המים של הרחיצה עכת"ד. (אדר תשמ"ז)

ב. אם מותרת לעשות ההפסק טהרה מיד אחר שעשתה הפסק טהרה שלא עלתה לטובה או צריכה להמתין איזה זמן וכגון שקרוב לזמן שקיעה ורוצה לעשות השניה מיד אחר הראשונה.

והשיב דמותר לעשות מיד אח"כ, דלא דמי לרחיצה הנ"ל שהיה במים עכת"ד. (שם)

פסקי רבינו

שנשאל מוהג"ר גרשון בעם שליט"א

(א) אם האשה בימי נדתה משימה בשמים על גופה והבעל מריח אותם (ואסור לו להריח מבשמים שלה וכמ"ש הפת"ת סי' קצ"ה סק"א), אם צריך לומר לה שלא תעשה כן.

והשיב דחו"ש מלומר לה שהיא תרגיש לא נוח, וא"צ לצאת מן החדר אלא שאין לו להשים לב על זה והו"ל אי אפשר ולא קמכוין דמותר.

(ב) לענין אכילת צי"פס (של תפוחי אדמה - POTATO CHIPS) ביחד כשהיא נדה מקערה אחת, כל אחד יטול קצת ביד שמאל ואז ליקח ביד ימין מיד שמאל שעכשיו יד שמאל משמש כמו שלוקח מקערה מיוחד שלו.

(ג) לענין הצעת ועשיית מטתו בפניו יש חילוק בין בקר לבין ערב, דהיינו לתקנה בבקר מותר כיון שעכשיו זה עבודת השפחה והמשרתת, אבל בערב כשהמטה כבר מסודר ועכשיו היא מכינה אותה לישון, זהו מעשה חיבה ואסור לפני בעלה.

(ד) יש להקל גם בשיורי מאכל שלה אם ישים אותם בקערה שלו אבל אם כבר נשכה בהאוכל שאז שום אדם לא יאכל עוד ממנו, לא יועיל להעבירו לקערתו.

(ה) אשה יכולה לטבול אף כשיש לה סתימה זמנית בשיניה כיון דסתם אדם אינו מסיר אותה. ואף אם מחליפים הסתימה כמה פעמים בשביל הרפואה, מ"מ לא הוי חציצה מאחר שבעצם יכול הרופא להניחה לזמן מרובה אם ירצה, ולכן מיקרי אינו מקפיד. ואם אינה מסירה ומתפוררת בעצמה, אז יש עוד סברא שאינה חוצצת כיון שנתבטלה לגופה.

(ו) יכולה לטבול אף כשיש לה חוטי תפירה על מכתה כיון שהן יכולות להשאר שם זמן ארוך, וסתם אדם אינו מסירן ואינו מקפיד עליהן. ואף שכתוב בשו"ע (סי' קצ"ח סכ"ג) שאגד שעל גבי מכה והוא מהודק דחוצץ, שאני התם דלפעמים מסירים אותן ולכן חשיב כמקפיד משא"כ בחוטי תפירה שאינו מסירם כלל. (אולם כל שאר הפוסקים מחמירים בחוטי תפירה ויש מהם שהחמירו אפילו כשהן בפיה).

(ז) אשה שיש עליה מוגלה יבשה על מקום המכה, צריכה לרחוץ אותו מקום ומה שנשאר משום שאינה רוצה להסירו מחשש כאב, ג"כ הוי בכלל אינה מקפדת ויכולה לטבול.

(ח) אין לה לטבול עם גבס (CAST) דזה מקרי מקפיד, ורק אם יש מין שיכולים המים להגיע לכל מקום תחת הגבס בברירות, אז יכולה לטבול בה.

(ט) בהפסק טהרה אחר שקיעה יכולים להקל כל זמן בין השמשות האמיתי דהיינו י"ג וחצי דקות (13.5 מינוטין), אבל רק בצירוף ג' תנאים; (א) שלא ראתה דם באותו היום, (ב) שלא רחצה פניה של מטה אחר שקיעה, (ג) שהבגד התחתון נקי מדם. אמנם כל זה הוא דוקא שזה היתה הבדיקה הראשונה שעשתה אחר שקיעה, שהרי אם עשתה בדיקה אחר שקיעה שלא היתה כשרה, בודאי לא יועיל בדיקה אח"כ תוך ביה"ש.

ו. לענין חציצה בטבילה, אם היו כנים בראשה ורחצה כבר ובדקה אבל עדיין היא חוששת שיש עוד ביצי כנים, יכולה לטבול אם בלא טבילתה היתה מספקת לה וכבטוחה שאין עוד כנים, דאז נקרא אינה מקפדת.

יא. ראתה בין השמשות, יכולה להקל להחשיבו ליום ראשון של הה' ימים שבאין לפני ה' נקיים.

יב. אשה שראתה כתם בתוך ימי ליבונה (ז' נקיים) ומפחדת לברוק אותו יום שמא תמצא משיורי כתמה, מותרת לדלג על בדיקה של אותו היום, וכן על בדיקה שניה של יום א' וז', (וכן אמר לי מרן בעל אגרות משה זצ"ל).

יג. אשה שטובלת במוצאי שבת ובדרך כלל עושה החפיפה בלילה (וכגון באופן שפותחים את המקוה בשעה שבע וצאת הכוכבים הוא בשעה חמש), מ"מ בזה יש לנהוג לעשות עיקר החפיפה בערב שבת כמו הרחיצה באמבטי וחיתוך הצפרנים וכדומה, ולחזור ולהתקלח במוצ"ש.

יד. אשה שיש לה פורסאלין צפרנים (PORCELAIN NAILS) אין לה ללכת להמקוה בלי לקוצצם ולהסיר הצבע, דיש אופנים שנקראים חציצה מן הדין כמו באופן שעומדים לתיקון וכגון שצריכים להסיר קצת תחלה כדי לתקנם ולחזור ולמלאותם.

טו. ועוד פעם שאל את רבנו בענין הנ"ל ואמר שיש להחמיר לכתחלה להסירו (אף שהיה מקום לחלק כיון שאינה בידה להסירו וצריך אומן). ואם הוא מתוקן כל צרכו, אז מדינא אינה חציצה. ואם צריך תיקון, והתיקון הוא ע"י שמסירים קצת מלמטה, אז מיקרי חציצה מדינא.

טז. אינה צריכה אמבטיה ארוכה לחפיפה לטבילה אלא כפי הצורך, ואינה צריכה להיות שם לעשרים דקות (מינוטין), ובמקום הצורך מספיק במקלחת.

יז. אם יש לה טבעת על אצבעה שא"א לה להסירה, אז צריכים לחותכה, דאף שהיא אינה מקפדת אבל סתם בני אדם מקפידים.

יח. יכול למזוג כוס לאשתו נדה שלא בפניה ממש אף שזה לפניה על השלחן, וישים אותו לא ממש בפניה.

יט. אסור לשלוח לאשתו נדה כוס של ברכה ע"י שליח רק באופן שיתן הכוס לתוך ידה, אבל אם משים השליח לפניה אין איסור.

כ. בענין חציצה יש להחמיר לכתחלה על חזותא שאין בו ממש, אבל אם קשה לה להסירו יש להקל.

כא. יש להקל לכתחלה להשתמש ב-CQNDITIONER להשערות אם זה טוב לה ורוצה בה, וכן בשער שצבעו.

כב. בצבע שעל הצפרנים ונשאר קצת עליהם, אם היתה מסירה כדי לחזור ולצובעו אז הו"ל חציצה מדינא, אבל אם מה שנשאר הוא כ"כ קטן שהיתה צובע עליו אינה חציצה.

כג. אם מצאה אחר הטבילה קצת אוכל בתוך פיה, תלוי באם תחשוב לפני הטבילה אם משהו כואב או שהיא מרגישה שיש משהו בשיניה, אז הוי חציצה, אבל אם נותנת לב קודם הטבילה ואינה

מרגישה שום דבר, אז אם מוצאת אח"כ אינה חוצצת. (הכוונה שאז אמריןן או שלא היה דחוק או שהיה כ"כ קטן שאינו מפריע והוי אינה מקפדת או ראייה שלא היה בין השינים והוי אינה מקפדת). וכן תעשה בטבילה בשבת אחר יו"ט ולהיפך, שלפני טבילה תחשוב לעצמה אם היא מרגשת איזה דבר משונה בפיה שיש דחק או משהו בפיה.

כד) בענין טבילה בים יש לה ללכת עם SLIPPERS ועם BATHROBE, ואז להסיר אותם בתוך הים, ויש ללכת עם חברתה ויכולה לאחוז בה תחת המים שלא תתירא. ואם אין חברתה שם רק בעלה, אז תטבול פעם ראשון שלא בפני בעלה, ובטבילה שניה יסתכל בה בעלה לראות אם היתה הטבילה כתיקונה, ובשעת הדחק יכול בעלה לאחוז בה אחר שחושבת שטבלה כהוגן.

וכן אם בעיר שאין מי לשמור עליה, יכולה לטבול פעם ראשון בזהירות שלא בפני בעלה, ואז לקרוא לבעלה לשמור עליה בטבילה שניה.

כה) לענין דם בתולים, אם לא גמר הביאה והיא הרגישה כאב, אינה צריכה בדיקה כלל והיא מותרת, ורק אם גמר הביאה אז היא אסורה אף בלא דם. ופירוש "גמר ביאה" הוא שהכניס את כל האבר ולא רק "יותר" מהעראה.

כו) ועוד אמר בדם בתולים, דאם לא גמר הביאה ולא הסתכלה אחר התשמיש ומצאה דם על הסדין בבקר, אם הוא פחות מכגריס היא מותרת ואם הוא על בגד צבוע מותרת אף אם הוא יותר מכגריס. וכן אם הלכה לבית הכסא (שירותים) והטילה מי רגלים ובקינח מצאה דם על נייר קינוח, הו"ל כתם והיא טהורה כיון שאינו מקבל טומאה.

אמנם היא מותרת רק בתנאי שידעת בבירור שלא הרגישה שום זיבה של דבר לח, שאז הוי הוכחה שמה שמצאה בא אח"כ. וה"ה אם הסתכלה אחר תשמיש ולא ראתה שום דם, אז אם נמצא אח"כ דינו כמו כל כתם.

כז) אשה שהלכה לרופא קודם החתונה והוא הוציא את הבתולים, אז אינה נאסרת אח"כ משום דם בתולים.

כח) אם אחר ביאה ראשונה היה דם וטבלה ואח"כ הלכה להרופא והוא עשה לה צריכה (CAUTERIZATION), ואמר שיהא דם לעוד כמה ימים, אז אם שמשה וראתה דם מותרת מאחר שהוא טיפל בה וגרם לה להוציא דם, א"כ מיקרי שיש כאן מכה שידוע שמוציא דם ואינו כדם בתולים שהיה מטמא אותה.

וכן אם היא מוצאת דם על בדיקה ג"כ תהא מותרת כיון שיש כאן מכה שודאי מוציא דם, והיינו כל זמן שלא נתרפאה מהמכה.

כט) ולפי"ז ה"ה אם לא היה דם אחר ביאה ראשונה וגמר הביאה ונאסרה, ואח"כ הלכה לרופא והוא עשה טיפול שם ג"כ אינה נאסרת אח"כ (אם טבלה כבר בינתיים) כיון שיש לה מכה ידועה, והיינו כל זמן שלא נתרפאה מהמכה. ולכאורה ה"ה אם לא גמר הביאה או אם קבלה טיפול לפני החתונה ואח"כ היה תשמיש ויצא דם, דג"כ אינה נאסרת מאחר שנעשה כאן טיפול של הרופא יהא עשה לה מכה.

(ל) אין להקל בטבילה ביום ז' של השבעה נקיים אף אם תדחה הטבילה ואף אם הבעל לא יראה אותה עד הלילה, וע"ד שכתב בשו"ת אגרות משה (יו"ד ח"ג סי' ס'), ורק יש להקל במקום צורך גדול וכמו כלה חדשה (דהיינו זמן קרוב אחר החתונה) וכדומה שחל זמן טבילתה בליל שבת ק' והיא במקום רחוק מן המקוה שאינה יכולה לטבול באותה לילה ונפשה עגומה עליה, ותדחה הטבילה עד מוצאי שבת, אז בזה שיש צורך גדול מותרת לטבול בערב שבת ביום אע"פ שהוא רק יום ז' לספירתה.

וכן בכלה חדשה וכדומה שהיא מפחדת לילך למקוה בלילה לבדה (אע"פ שאינה רחוקה ממנה) ואין לה מי שילך עמה, מותרת לטבול ביום ז' (של נקיים). אולם כל הנ"ל הוא רק באופן שבוחנים אותה להבין מה תעשה, ואומרים לה בתחלה דלא נוכל להתיר לך לטבול ביום ואז אם היא אומרת או מבינים ממנה שהיא תלך בלילה אף שמפחדת אז אין להתיר, אבל אם אומרת או מבינים ממנה שאם לא נתיר ביום אז תדחה הטבילה ליום אחר אז במקום צורך גדול כנ"ל מתירים לה לטבול ביום ז' של הנקיים. וכמובן שאין אומרים לה החשבון שלנו כדי שלא תדע מה לענות.

הרי יוצא, שדעת רבנו היא דדוקא במקום צורך גדול יש להתיר לטבול ביום ז' של הנקיים וכמו כלה חדשה וכדומה וכמש"ל, אבל בלא צורך גדול אלא מן הסתם לא היה ניחא ליה לרבנו להתיר אף אם תדחה הטבילה ליום אחר ודלא כמ"ש בשו"ת אג"מ הנ"ל לענין דחיית הטבילה למוצאי שבת.